

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Lageweg en de Ch. Capellestraat te Menen



**Wouter Yperman
Julie Van Roy**



Colofon

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Lageweg en de Ch. Capellestraat te Menen

Projectleiding:	Annelies De Raymaeker & Vanessa Vander Ginst
Erkend archeoloog:	Wouter Yperman
Auteurs:	Wouter Yperman, Julie Van Roy
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bv (tenzij anders vermeld)
Kaartmateriaal:	www.geopunt.be ; www.dov.vlaanderen.be ; www.agiv.be (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bv mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bv
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2023, Studiebureau Archeologie bv

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Samenvatting van het bureauonderzoek	2
Hoofdstuk 2 Geofysisch onderzoek	8
Hoofdstuk 3 Resultaten van het proefsleuvenonderzoek	11
3.1 Beschrijvend gedeelte	11
3.1.1 Administratieve gegevens	11
3.1.2 Archeologische voorkennis	13
3.1.3 Onderzoeksopdracht en vraagstelling	13
3.1.4 Vooropgestelde onderzoeksmethode en -technieken	14
3.1.5 Randvoorwaarden	14
3.1.6 Afwijkingen ten aanzien van de vooropgestelde onderzoeksstrategie en -methodes	15
3.2 Assessment	18
3.2.1 Landschappelijke gesteldheid	18
3.2.2 Beschrijving van de referentiebodempromfielen	22
3.2.3 Vindplaatsen met bodemsporen	25
3.2.4 Beschrijving van de vondsten	35
3.2.5 Natuurwetenschappelijke staalnames	37
3.2.6 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	37
3.2.7 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief	40
3.2.8 Beantwoording onderzoeksvragen	40
Hoofdstuk 4 Programma van maatregelen	43
4.1 Administratieve gegevens	43
4.2 Gemotiveerd advies	45
4.3 Programma van maatregelen voor vrijgave	47
Bibliografie	48
Bijlagen	
Bijlage 1: Sporen	
Bijlage 2: Vondsten	
Bijlage 3: Foto's	
Bijlage 4: Bodempromfielen	
Bijlage 5: Allesporenplan	

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Lageweg te Mene

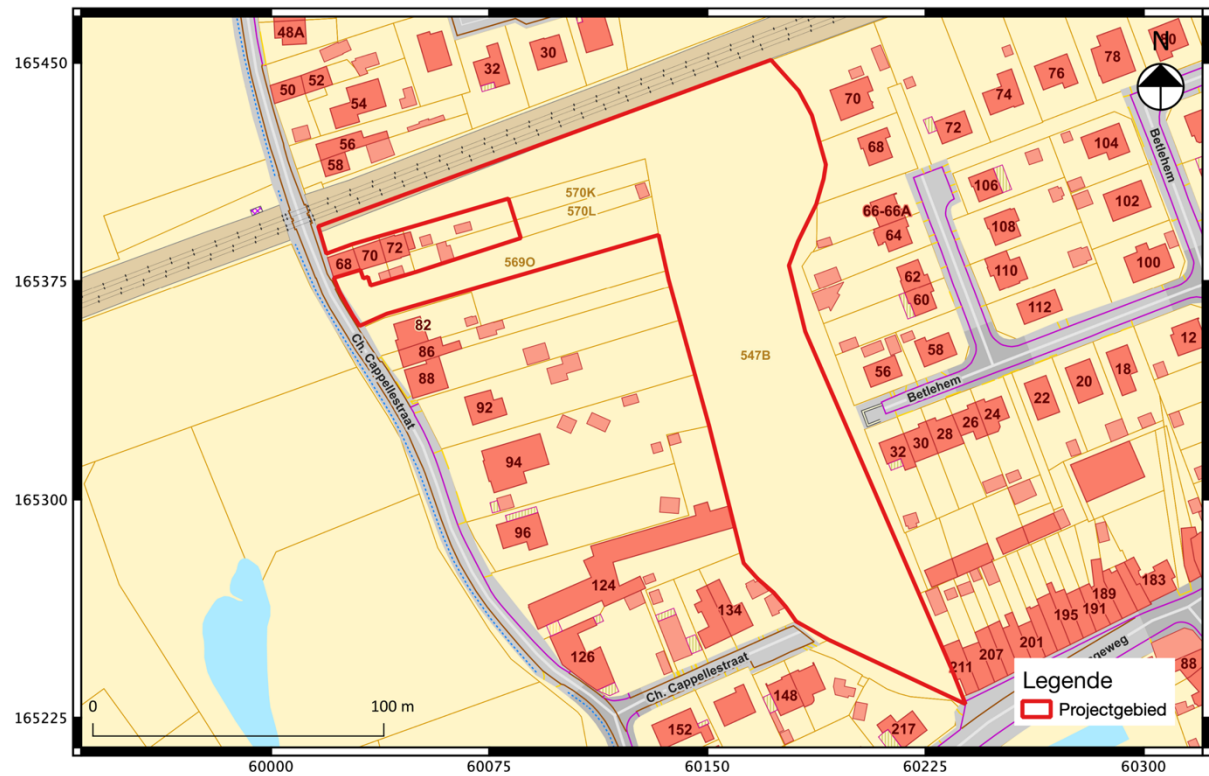


Fig. 4.1: Uittreksel uit het kadasterplan met aanduiding van het projectgebied (©CADGIS).

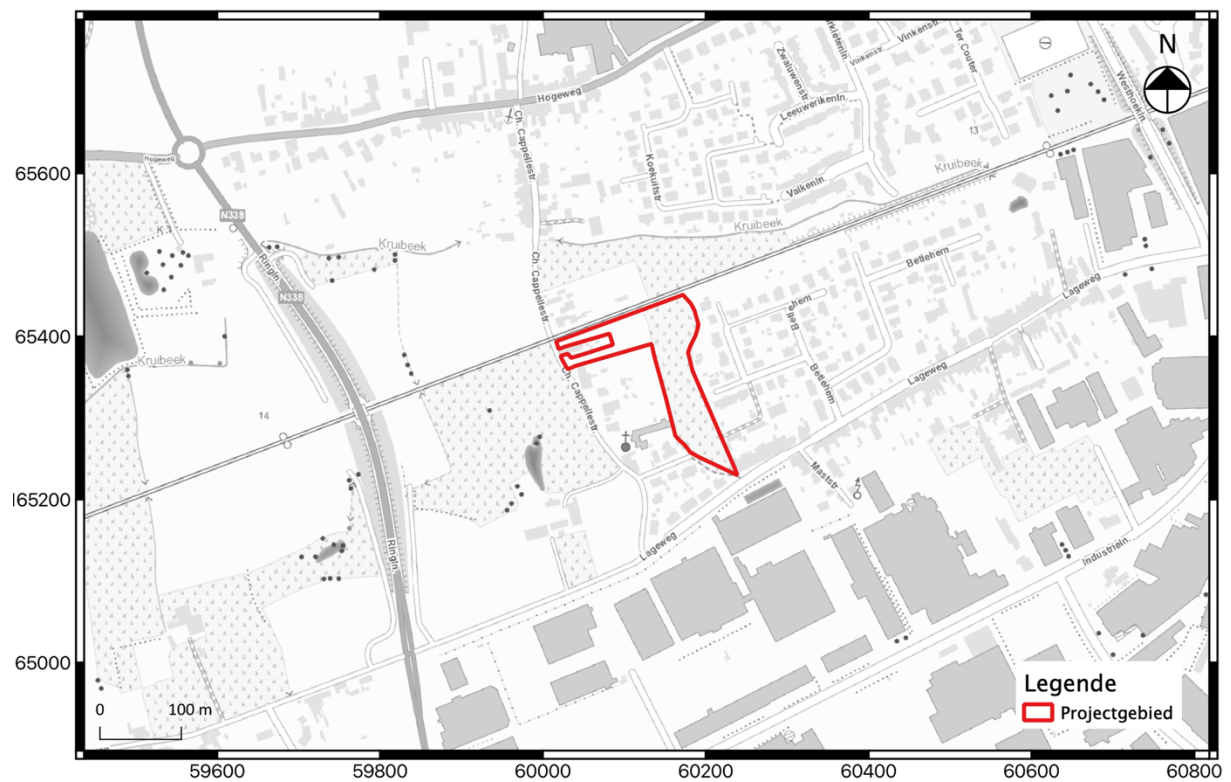


Fig. 4.2: Uittreksel uit de topografische kaart met aanduiding van het projectgebied.

4.2 Gemotiveerd advies

Op 6 maart 2023 onderzocht Studiebureau Archeologie een terrein aan de Ch. Capellestraat en de Lageweg te Menen aan de hand van proefsleuven. Voorafgaand aan dit onderzoek werd op 27 februari 2023 geofysisch onderzoek uitgevoerd door Bom-Be, met als doel het opsporen van niet ontplofte oorlogsmunitie. Ter hoogte van de afgebroken bunker werd een grote niet-interpreteerbare zone (NIZ) vastgesteld. Het sleuvenonderzoek bevestigde dat het wel degelijk om restanten van een bunker ging. Verder werden er grote en kleine objecten onderscheiden, maar pas na veldonderzoek met ingreep in de bodem zou definitief duidelijk worden om welk soort objecten het gaat. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden echter geen verdachte metalen objecten aangetroffen.

De sleuven leverden een beperkt aantal sporen op (n=34). Bij nader onderzoek bleek het voornamelijk om recente sporen te gaan, die zijn ontstaan door recente landbouwactiviteiten. Het gaat bijvoorbeeld om restanten van beddenbouw en diepploegen. S3 vormt hierop mogelijk een uitzondering. Deze gracht, met een oost-west oriëntatie, lijkt overeen te komen met de richting van de perceelsindeling die is weergegeven op de kaart van Ferraris (ca. 1777). De kaart is echter redelijk slecht te georefereren in dit deel van het land. S28 is daarentegen met zekerheid de koppelen aan een bunker uit de Eerste Wereldoorlog. Het gaat om een puinzone die gevuld is met brokken beton, baksteen en verwrongen metaal. Dit verklaart meteen ook waarom Bom-Be hier een NIZ had afgebakend. Een mogelijk tweede bunker, zoals is weergegeven op de trenchmap van 6 september 1918, werd niet aangetroffen. Een luchtfoto van 2 september 1918 laat wel een bunker zien die net buiten het projectgebied staat. De proefsleuven bevestigen dus dat de foto correct is en de kaart hier een onnauwkeurigheid vertoont. Andere sporen gelinkt aan de oorlog werden niet aangetroffen.

Samengevat kan dus gesteld worden dat het archeologisch potentieel van het projectgebied erg laag is. Er zijn sporen, maar deze zijn voornamelijk gelinkt aan recente landbouwactiviteiten en bevatten geen vondstmateriaal. Restanten uit de Eerste Wereldoorlog zijn niet meer aanwezig. Vervolgonderzoek op het terrein is bijgevolg ook niet noodzakelijk en het terrein kan op de kaart 'Gebieden Geen Archeologie' (GGA) worden opgenomen.

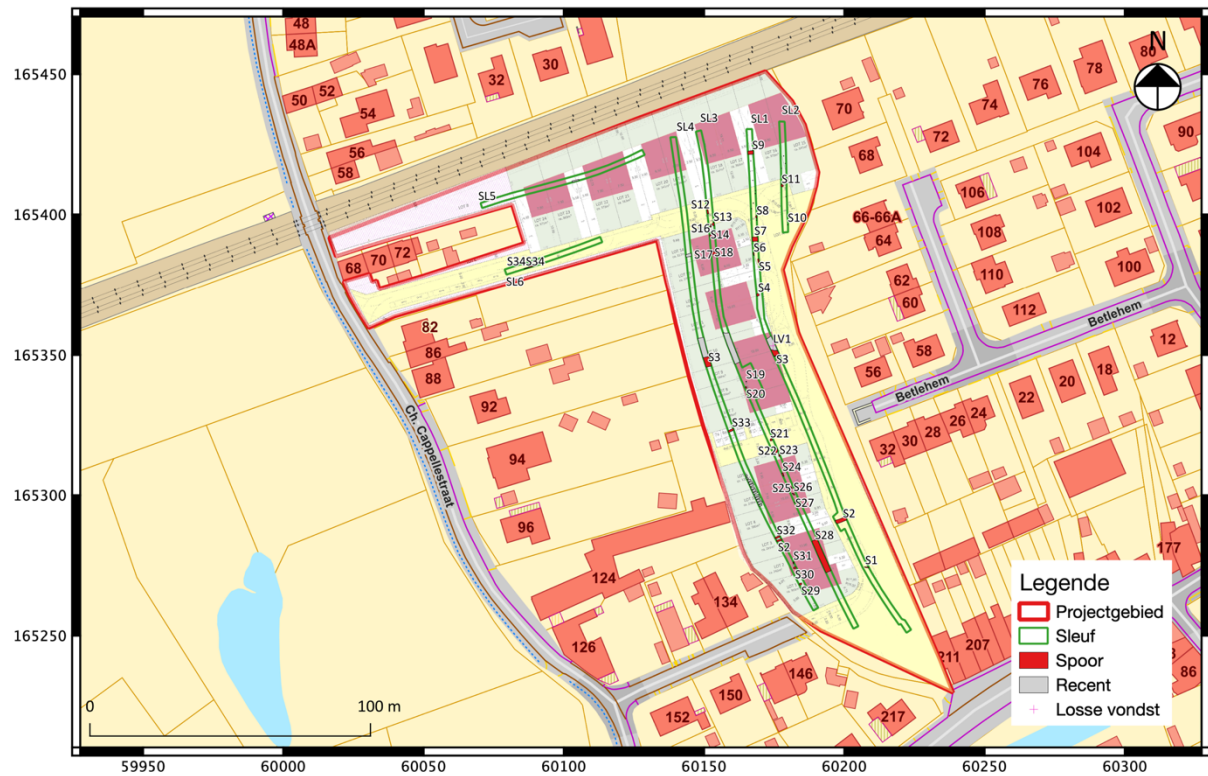


Fig. 4.3: Allesporenplan geprojecteerd op het inplantingsplan.

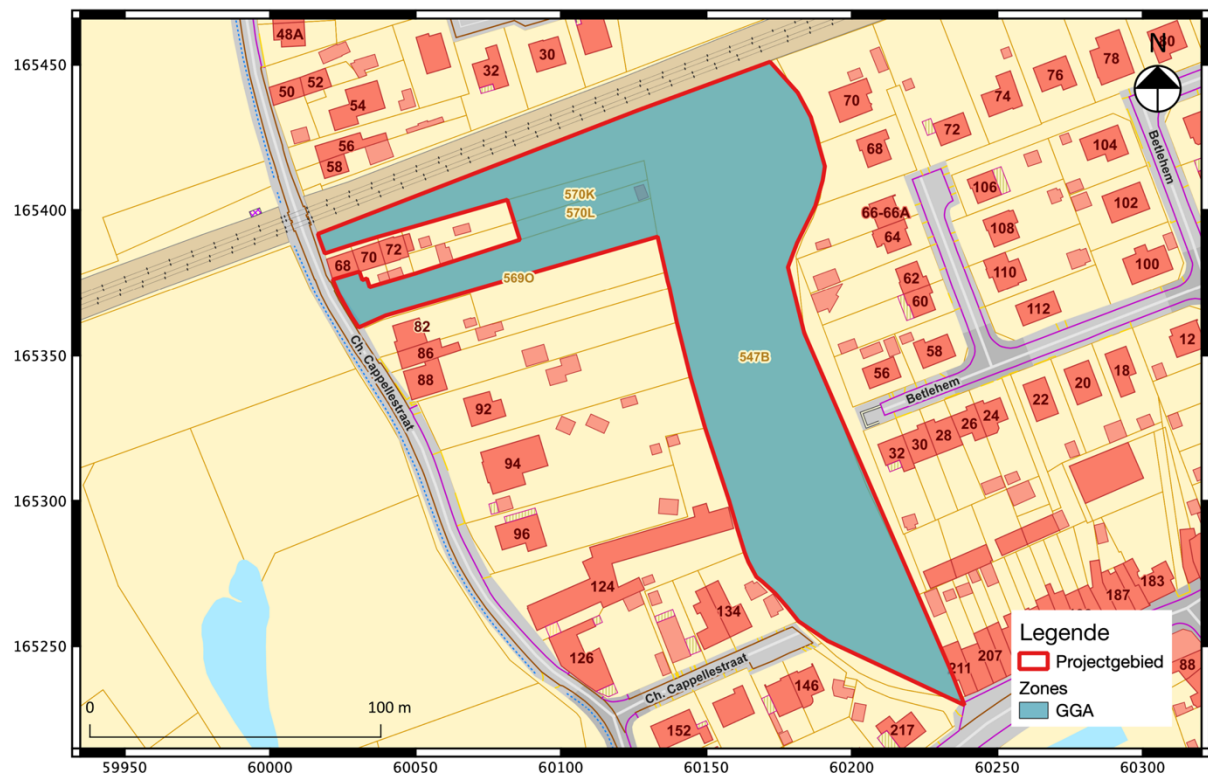


Fig. 4.4: Zone die op de kaart gebieden geen archeologie mag worden opgenomen (GGA).

4.3 Programma van maatregelen voor vrijgave

Omwille van het ontbreken van verder onderzoek of behoud in situ binnen het projectgebied is er geen programma van maatregelen opgesteld.

Bij vrijgave van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in het onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 Art. 5.1.4. van toepassing: “Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap.” Deze aangifte kan gebeuren op <https://www.onroerendergoed.be/nl/digitaal-vondstmeldingsformulier>.